



ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Kuldar Leis
Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 04.07.2026 nr 1-4/26/2579

Meie 21.07.2026 nr 2.3-5/26/2675-2

Arvamus eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile arvamuse avaldamiseks majandus- ja taristuministri 23. oktoobri 2020. a määruse nr 63 „Raudteeliiklusregistri pidamise põhimäärus“ muutmise määruse eelnõu.

Meil on eelnõu osas järgmised tähelepanekud.

1. Eelnõu § 1 punktiga 1 muudetakse raudteeliiklusregistri eesmärki, mis uue sõnastuse järgi on seotud raudteerajatiste, vedurijuhilubade, sertifikaatide, tegutsemise ohutustunnistuste ja ohutuslubade üle arvestuse pidamisega ning raudteeohutuse ja järelevalveülesannete täitmisega. Ehk siis sätte sõnastusest lähtuvalt kogutakse andmekogusse andmeid raudteerajatiste, vedurijuhilubade, sertifikaatide, tegutsemise ohutustunnistuste ja ohutuslubade kohta, et nendele tuginedes täita raudteeohutuse ja järelevalve ülesandeid.

Samal ajal lisatakse aga eelnõu § 1 punktiga 10 põhimäärusesse eraldi sätte, mille kohaselt hakatakse andmekogusse koguma ka Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) tehtud ettekirjutuste andmeid, sh ettekirjutuse sisu, õiguslikku alust, põhjendusi, täitmise tähtaegu ja täitmise või täitmata jätmise andmeid. Seega on ettekirjutuse andmed andmekogus iseseisvaks andmekoosseisuks, mida aga põhimääruse eesmärk ei kajasta.

Nii [andmekogude juhendi](#) kui ka [JDM juhiste](#) järgi peab aga andmekogu eesmärk olema piisavalt konkreetne ja seotud töödeldavate andmete tegeliku koosseisuga. Ilma selleta on raskendatud kontroll andmekogu pidamise õiguspärasuse ja isikuandmete töötlemise ulatuse üle. Leiame, et kui ettekirjutuste andmed jäävad andmekogus iseseisvaks andmekoosseisuks, siis peaks registri eesmärk seda selgemalt ka kajastama. Praegune eesmärk võib jätta mulje, et register peab arvestust üksnes lubade, tunnistuste ja sertifikaatide üle, kuigi registrisse kantakse ka järelevalvemeetmete andmeid. Soovitame edaspidi raudteeseaduse muutmisel vaadata üle ka andmekogu eesmärk ning täiendada eesmärgi sõnastust nii, et selles oleks sõnaselgelt hõlmatud ka TTJA järelevalvemeetmete, sh ettekirjutuste andmete töötlemine.

2. Eelnõu § 1 punktiga 10 lisatav § 7¹ näeb ette, et registrisse kantakse muu hulgas ka ettekirjutuse sisu ja põhjendus. Ilmselt on tegemist avatud tekstiväljadega, kuhu praktikas võib sattuda ka isikuandmeid või muid andmeid, mille registrisse kandmise vajadust ei ole seletuskirjas eraldi analüüsitud. Leiame, et selline andmekoosseis ei pruugi vastata minimaalsuse põhimõttele, kui ei ole selgelt piiritletud, millises ulatuses andmeid andmekogusse kantakse ja kuidas välditakse ülemääraste isikuandmete kandmist. Eelmises punktis nimetatud inspeksiooni ja JDM juhendistes antud juhiste järgi peab põhimääruses olema töödeldavate andmete koosseis piisavalt konkreetne ning vältida tuleb liiga üldisi või sisustamata kategooriaid. Soovitame täpsustada § 7¹ sõnastust või seletuskirja nii, et oleks arusaadav, kas registrisse kantakse ettekirjutuse terviktekst, struktureeritud väljavõte või üksnes ettekirjutuse põhiandmed. Samuti tuleks seletuskirja lisada selgitus, kuidas välditakse

põhjenduste ja sisu kaudu ülemääraste isikuandmete töötlemist.

3. Eelnõu § 1 punktiga 7 tunnistatakse kehtetuks põhimääruse § 5, milles on toodud loetelu raudteeveeremi andmebaasi kantavatest andmetest. Seletuskirja järgi on muudatuse põhjuseks see, et raudteeveeremi andmestik registreeritakse edaspidi Euroopa raudteeveeremi registris. Samal ajal nähakse aga ette, et raudteeliiklusregistrisse kantakse jätkuvalt raudteeveeremi kohta tehtud TTJA ettekirjutuste andmed.

Leiame, et seletuskiri ei ava piisavalt, miks raudteeveeremi põhiandmete andmekogust Euroopa registrisse üleviimisel on endiselt vajalik säilitada veeremiga seotud ettekirjutuste andmed riiklikus raudteeliiklusregistris, milline on nende andmete seos registri eesmärgiga ning kuidas tagatakse andmete kattuvuse vältimine. Soovitame täiendada seletuskirja põhjendusega, miks raudteeveeremi kohta tehtud ettekirjutuste andmete töötlemine raudteeliiklusregistris on jätkuvalt vajalik, millist avalikku ülesannet see teenib ning kuidas välditakse dubleerimist Euroopa raudteeveeremi registri või muude andmekogudega.

4. Eelnõu § 1 punktiga 19 muudetakse põhimääruse § 13 sõnastust. Uue sõnastuse järgi *raudteeliiklusregistri vastutav töötleja säilitab ja arhiveerib raudteeliiklusregistri andmeid ja alusdokumente arhiiviseaduses ja raudteeseaduse §-s 138¹ sätestatud korras*. Seletuskirja järgi on muudatus seotud raudteeseaduse muudatustega, mis sätestavad uued nõuded andmete arhiveerimiseks. *Eestis kehtiva õiguse kohaselt on raudteeliiklusregistri andmete säilitamise tähtaeg otstarbekas sätestada raudteeseaduses, et vältida võimalikku põhiõiguste riivet.*

Siinjuures nõustume seletuskirjas toodud põhjendusega, et andmete säilitamise tähtsajad tuleb sätestada raudteeseaduses. JDM on oma [juhendis](#) (lk 5) seoses isikuandmete säilitamisega selgitanud, et *isikuandmete maksimaalne säilitustähtaeg peab olema sätestatud seaduse tasandil ning seletuskirjas olema lisatud põhjendused selle pikkuse kohta (miks ei piisa lühemast tähtsajast)*. Säilitustähtaega võib määruses täpsustada, aga seaduse tasandil peab olema ette nähtud kõige laiem võimalik raamistik, mida määrusega ületada ei tohi.

Samas juhime tähelepanu raudteeseaduse § 137 lõikele 6, millega sätestatakse andmekogu põhimääruse raamid. Nimetatud lõike punkt 3 näeb ette, et põhimääruses sätestatakse ka andmete andmekogus säilitamise ja arhiveerimise kord. See aga tähendab, et kuna tegemist on kohustava volitusnormiga ja mitte soovitusliku normiga, siis ei saa sellest kõrvale kalduda ja põhimääruses peab olema reguleeritud protseduur, kuidas vastavad tegevused toimuvad. Seetõttu ei ole piisav üksnes üldine viide raudteeseaduse §-le 138¹ ja arhiiviseadusele. Kuigi säilitamise maksimaalne tähtaeg ja üldine raamistik võivad olla ette nähtud seaduses, peab põhimäärusest nähtuma, kuidas säilitamine ja arhiveerimine andmekogu pidamisel toimub, sh millal andmed arhiveeritakse, kes arhiveerimise korraldab, millistele andmetele ja alusdokumentidele kord kohaldub, kellel on juurdepääs arhiveeritud andmetele ning mis saab andmetest säilitustähtaja lõppemisel. Palume põhimääruse § 13 vastavalt täiendada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Virve Lans
valdkonnajuht
peadirektori ülesannetes

Terje Enula
Terje.Enula@aki.ee
627 4144